

# LEGISLATION OF LEGAL REGULATION OF THE USE OF SPECIAL TECHNICAL MEANS OF MISCELLANEOUS OBTAINING OF INFORMATION IN CONDUCT OF MISCELLANEOUS DISEASES

Yurii O. Vykhodets

Odesa State University of Internal Affairs, Odesa, Ukraine

e-mail: krim.process.oduvs@ukr.net

**Abstract.** The article is devoted to the study of the genesis of the legal use of special technical means of silent retrieval of information when conducting silent investigative (search) actions. An assessment of the current state of legal regulation and determination of legal problems of the use of special technical means of tacit information retrieval as a means of information and cognitive activity of law enforcement agencies of Ukraine in carrying out tacit investigative (search) actions. Attention is drawn to the fact that standardization of terminology and classification of the means that will determine the sources of evidence will allow to increase the efficiency and optimization of the use of special technical means of silent obtaining of information, will allow to regulate their use in the procedural activity of law enforcement agencies.

**Keywords:** genesis, operative-search measures, unspoken investigative (search) actions, special technical means, unspoken information retrieval.

**Постановка проблеми.** Перед законодавцем та правоохоронними органами виникає ряд важливих питань застосування у кримінальному провадженні спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації; використання оперативно-технічних заходів при проведенні НСРД; завдання і функції оперативно-технічних підрозділів, організацію і тактику проведення оперативно-технічних заходів, легалізацію матеріалів, отриманих при проведенні НСРД і їх використання в інтересах кримінального провадження тощо. При цьому використання спеціальних технічних засобів у слідчій діяльності потребує формування чіткої системи науково обґрунтованих рекомендацій, які б базувалися на результатах практичної діяльності співробітників правоохоронних органів та передовому досвіді використання новітніх засобів та методів здійснення розслідування. Постійна зміна реалій теорії та практики боротьби зі злочинністю зумовлює безупинний розвиток законодавства.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Окремі аспекти правового регулювання використання спеціальної техніки в діяльності правоохоронних органів в Україні досліджували О. М. Бандурка, А. А. Венедіктов, В. І. Василичук, Н. Ф. Войтович, О. А. Гапон, В. О. Глушков, О. М. Джужа, О. Ф. Долженков, Е. О. Дідоренко, В. П. Захаров, А. В. Іщенко, І. П. Козаченко, О. І. Козаченко, Я. Ю. Кондратьєв, В. А. Некрасов, Д. Й. Никифорчук, С. В. Обшалов, М. А. Погорєцький, І. І. Приполов, І. В. Сервецький, Г. К. Синілов, Є. Д. Скулиш, С. М. Стахівський, В. Є. Тарасенко, О. Ю. Татаров, Н. Є. Філіпенко, В. О. Черков, І. Р. Шинкаренко, І. Ф. Хараберюш та інші. Проте наявність низки проблем, які полягають у невизначеності правового статусу спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації при проведенні НСРД й порядку їх використання в кримінально-процесуальній діяльності, спричиняє не тільки нечіткість нормативно-правових формулювань, але й негативно позначається на якості досудового слідства й судового розгляду кримінальних проваджень.

**Формування цілей.** Метою статті є дослідження генезису використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій, оцінка сучасного стану правового регулювання та визначення правових проблем використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації як засобу інформаційно-пізнавальної діяльності правоохоронних органів України при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій.

**Виклад основного матеріалу.** Сьогодні засоби спеціальної техніки застосовуються на всіх етапах розслідування злочинів, починаючи зі збору інформації про подію, пошуку матеріальних слідів і їхніх відображень. В. І. Галаган, досліджуючи використання слідчим інформації при провадженні досудового розслідування, зупиняється на новітніх досягненнях науки, які з успіхом можуть використовуватись слідчим в своїй діяльності (АПС, ЕОМ для провадження окремих експертиз, генна дактилоскопія, засоби відео- та звукозапису тощо) [1, с. 19-23]. Тим самим підкреслюється важлива роль спеціальної техніки у процесуальній діяльності правоохоронних органів [2, с. 10].

Сьогодні в Україні процес впровадження досягнень світової науки та технічного прогресу у практичну діяльність правоохоронних органів не налагоджений через недостатнє фінансування, недосконалість правових основ їх застосування та ін. Перешкодами до законодавчого закріплення

можливості використання цифрових технологій і нових технічних розробок у кримінально-процесуальній діяльності є також побоювання науковців та законодавців у тому, що, по-перше, докази, отримані шляхом застосування новітніх технічних засобів, можна легко фальсифікувати. По-друге, перешкодою щодо впровадження нових технічних досягнень у кримінальний процес окремі науковці називають «пануючу в теорії доказів» позицію, відповідно до якої під законністю науково-технічних засобів, застосовуваних безпосередньо в кримінальному провадженні, варто розуміти головним чином їхнє пряме закріплення діючим кримінально-процесуальним законодавством. Очевидно, що дана позиція має місце й сьогодні, а рівень технічного забезпечення кримінального провадження, продовжує залишатися недостатнім на відміну від кримінального середовища й організованих злочинних угруповань, які використовують останні науково-технічні досягнення й не знають проблем ні з фінансуванням, ні з технічним оснащенням [3].

Запровадження інституту НСРД є закономірністю побудови Європейської моделі кримінального процесу та розвідувальної (оперативно-розшукової) діяльності [4, с.290]. Ще у 2007 р. відділом стратегічних питань поліцейної діяльності Управління Генерального Секретаря Організації з Безпеки та Співробітництва у Європі (ОБСЕ) підготовлено Довідкове керівництво з кримінального судочинства, у якому визначено перелік спеціальних слідчих методів та прийомів, що останні складаються з: спеціальних операцій включаючи впровадження, спостереження з елементами прослуховування та стеження, використання інформаторів, контрольованих поставок. Основною умовою використання спеціальних засобів є їх адекватність та відповідність загрозам та умовам забезпечення прав і свобод людини [5].

Внаслідок прийняття означених положень у 2002–2012 роках проведено реформу процесуального та оперативно-розшукового законодавства у країнах пострадянського простору та Східної Європи [6]. Зокрема, у 2012 році, з прийняттям КПК України, у національне законодавство введено інститут НСРД.

**Однак,** реформування законодавства вплинуло на особливості нормативної регламентації проведення як оперативно-розшукових заходів, так і негласних слідчих (розшукових) дій. Переважно використання багатьох спеціальних технічних засобів під час проведення відповідних НСРД відбувається без необхідної законодавчої регламентації. Здебільшого, НСРД проводять саме уповноважені оперативні підрозділи, використовуючи ті самі технічні засоби, що і при проведенні відповідних ОРЗ.

Аналізуючи КПК України та міжвідомчі нормативні акти, що регламентують порядок використання технічних засобів щодо виявлення, розкриття і розслідування злочинів, можна зустріти різні термінологічні сполучення, які визначають технічні засоби (оперативно-технічні засоби), використовувані в правоохоронній діяльності. Втім практично жодне з них не містить чіткого визначення слова «спеціальний» і чіткої вказівки на те, про які саме «технічні засоби» йдеться.

Ретельний аналіз названих документів показує, що поняття оперативно-технічних засобів, використовуваних у кримінальному провадженні, з погляду нормативних актів, що регламентують діяльність правоохоронних органів, є досить невизначеним.

Аналізуючи норми КПК України, приходимо до висновку, що законодавець в багатьох статтях глави 21 КПК України вживає термін «технічні та інші засоби», проте не розкриває його змісту. При цьому зазначив, що для цілей ст. 273 КПК України допускається виготовлення та використання спеціально виготовлених речей і документів, створення та використання спеціально утворених підприємств, установ, організацій. Одночасно з цим у інших статтях глави 21 КПК України неодноразово згадується про застосування інших засобів, зокрема технічних.

Так, ч. 2. ст. 252 передбачає, що проведення НСРД може фіксуватися за допомогою *технічних та інших засобів*. У ч. 1 ст. 256 встановлюється, що протоколи щодо проведення НСРД, аудіо- або відеозаписи, фотознімки, інші результати, здобуті за допомогою *застосування технічних засобів*, вилучені під час їх проведення речі та документи або їх копії можуть використовуватися в доказуванні на тих самих підставах, що і результати проведення інших слідчих (розшукових) дій під час досудового розслідування. Ст. 265 КПК України передбачає, що фіксація та збереження інформації, отриманої з телекомунікаційних мереж за допомогою *технічних засобів* і внаслідок зняття відомостей з електронних інформаційних систем», ст. 266 – «Дослідження інформації, отриманої при застосуванні *технічних засобів*». У ст. 267 КПК України зазначається, що слідчий має право обстежити публічно недоступні місця, житло чи інше володіння особи шляхом таємного проникнення в них, у т. ч. з використанням *технічних засобів*. Одним із завдань такого проникнення визначено встановлення *технічних засобів* аудіо-, відеоконтролю особи. У ч. 1 ст. 268 КПК України передбачено, що установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу є НСРД, яка полягає в застосуванні *технічних засобів* для локалізації місцезнаходження радіоелектронного засобу. Ч. 1 ст. 269 КПК України передбачає можливість застосування для спостереження за особою, річчю або місцем відеозапису, фотографування, *спеціальних технічних засобів* для спостереження. У деяких статтях глави 21 КПК України вжито відмінні від наведених вище терміни: «спеціальні імітаційні засоби» (п. 2 ч. 7 ст. 271 КПК України) «спеціальні несправжні (імітаційні) засоби» (п. 2 ч. 3 ст. 272 КПК України). Отже, в нормах КПК України не наводиться ані визначення засобів, що використовуються під час проведення

НСРД, ані визначення заздалегідь ідентифікованих (помічених) засобів, ані визначення несправжніх (імітаційних) засобів. А тому залишається незрозумілим: йдеться про одні й ті самі, чи про різні засоби.

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» оперативно-розшукова діяльність здійснюється із застосуванням *оперативних та оперативно-технічних засобів* для вирішення її завдань [7]. При цьому Закон також не містить визначення поняття технічних засобів та не містить конкретний їх перелік. Зауважимо, що відповідно до Положення про порядок розроблення, виготовлення, реалізації та придбання спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку, інших засобів негласного отримання інформації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27.10.01 р. № 1450 [8], розробка, виготовлення й реалізація спеціальних технічних засобів можливі лише для задоволення потреб правоохоронних органів, що займаються оперативно-розшуковою діяльністю. Про придбання та можливість використання спеціальних технічних засобів органами досудового розслідування у Постанові не зазначається. При тому, що визначення характеру негласних слідчих (розшукових) дій, необхідність застосування при цьому технічних засобів, а також вибір порядку їх застосування, законодавець покладає безпосередньо на слідчого, який здійснює досудове розслідування. Крім того, деякі аспекти застосування спеціальних технічних засобів визначаються у відомчих інструкціях прийнятих МВС.

На сьогоднішній день, **визначення спеціальних технічних засобів наведене лише в Постанові КМУ від 22 вересня 2016 р. № 669 «Деякі питання щодо спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації»**, якою визначено критерії належності спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації; перелік спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації, а також суб'єкти уповноважені на провадження господарської діяльності, пов'язаної з розробленням, виготовленням, постачанням спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації [9].

Так, згідно до п.1.6 Ліцензійних умов, спеціальні технічні засоби для зняття інформації з каналів зв'язку, інші засоби негласного отримання інформації, це технічні, програмні засоби, устаткування, апаратура, прилади, пристрої, препарати та інші вироби, призначені (спеціально розроблені, виготовлені, запрограмовані, пристосовані) для негласного отримання інформації [9]. Подібне визначення спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації міститься у наказі Служби безпеки України від 12 серпня 2005 року № 440 «Про затвердження Зводу відомостей, що становлять державну таємницю» [10].

Відповідно до Переліку спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації, затвердженого Постановою від 22 вересня 2016 р. № 669, до таких засобів відносяться: засоби для негласного аудіо-, відеоконтролю та спостереження за особою, річчю або місцем; засоби для негласного отримання інформації про місцезнаходження та/або переміщення особи, транспортних засобів чи іншого володіння особи, зокрема для негласного установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу зв'язку; засоби для негласного обстеження кореспонденції, предметів, матеріальних носіїв інформації; засоби для негласного проникнення або обстеження публічно недоступних місць, житла чи іншого володіння особи; засоби для негласного зняття інформації з телекомунікаційних мереж; засоби для негласного зняття інформації з електронних інформаційних систем [9].

Вказаний перелік не лише не спрощує систему визначення СТЗ, а й зумовлює велику кількість питань щодо віднесення, наприклад диктофону до засобів негласного отримання аудіо-інформації чи відеореєстраторів до засобів візуального спостереження та документування.

У Критеріях належності спеціальних технічних засобів для зняття інформації з каналів зв'язку та інших технічних засобів негласного отримання інформації, які затверджено вказаною Постановою № 699, визначено, що призначеність засобу – показник, який визначає, що технічний засіб спеціально виготовлений (розроблений, запрограмований, пристосований) для негласного отримання інформації у скритний спосіб, характерний для оперативно-розшукової, контррозвідувальної або розвідувальної діяльності. При цьому визначення переліку предметів, які **віднесено до спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації міститься у Загальній методиці проведення судових експертиз, яка розроблена Українським науково-дослідним інститутом спеціальної техніки та судових експертиз «Віднесення об'єктів до спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації (ДСК)», затверджена наказом СБУ від 02.03.2011 р. реєстраційний код 17.0.01.**

На виконання Закону «Про державний контроль за міжнародними передачами товарів військового призначення та подвійного використання» від 20.02.2003 р. № 549-IV [11] прийнята постанова КМУ від 28.01.2004 р. № 86 «Про затвердження Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання» [12]. Даний Порядок містить певні ознаки засобів негласного отримання інформації. Так, Розділ 5. Частина третя. «Спеціальні технічні засоби»

містить певний перелік критеріїв: а) конструктивне виконання технічного засобу у закамуюльованому (замаскованому) вигляді або у вигляді, який передбачає його подальше камуюльовання; б) мініатюрне виконання технічного засобу, який містить підсистему визначення координат об'єкта (ГЛОНАСС, GPS тощо) та підсистему реєстрації або передавання інформації щодо контролю за місцезнаходженням (переміщенням) транспортних засобів або інших об'єктів; тощо.

Слід звернути увагу, що висновки щодо належності (неналежності) товару до спеціальних технічних засобів, визначається установами та органами Служби безпеки України згідно до Порядку здійснення державного контролю за міжнародними передачами товарів подвійного використання, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 86. **Тобто** придатність та призначення **спеціальних технічних засобів** здійснюється за результатами проведення досліджень технічних засобів та/або оцінки відомостей, викладених у наданому виробником технічному описі або у технічній документації виробника до засобу (за її наявності). Згідно з цими критеріями головна ознака, яка відрізняє звичайну побутову техніку від СТЗ, це специфічна мета засобу, а саме: таємне отримання інформації, що здійснюється без відома та згоди суб'єкта інформації. Слід зазначити, що СБУ на своєму офіційному сайті визначає, що скритність – це можливість конспіративного застосування технічного засобу, яка зумовлена ступенем захисту від виявлення фактів його встановлення та застосування [13]. До характерних ознак можна також віднести і конструктивне виконання виробу в закамуюльованому (замаскованому) вигляді чи у вигляді, що передбачає їх камуюльаж. Дослідники одностайні у тому, що неодмінною ознакою належності виробів до **спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації** є їх конструктивне виконання у закамуюльованому вигляді або у вигляді, яке передбачає їх камуюльовання. Водночас ознака камуюльовання в жодному нормативно-правовому акті не розкривається.

Отже, у правовому аспекті існує проблема вичерпного переліку спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації. У вітчизняному кримінальному процесуальному законодавстві немає окремої норми, яка б була присвячена застосуванню таких засобів, зокрема й тих, що можуть бути використані негласно. Лише окремі статті КПК України мають факультативні рекомендації, а чинне законодавство скоріше припускає застосування науково-технічних засобів, ніж точно вказує на це.

Неможливість формування відкритого та вичерпного для суспільства списку **спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації** пов'язана з тим фактом, що технічні засоби завдяки швидким темпам наукового прогресу швидко модернізуються, вдосконалюються, тому підтримання їхнього переліку в актуальному стані є проблематичним [14]. Варто зауважити також, що відомості щодо окремих спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації містять державну таємницю або службову інформацію та не можуть бути включені до відкритого списку.

Проте, погоджуючись з позицією Безрукова Д.В. вважаємо, що опис у статтях КПК вичерпного переліку технічних засобів, які можна використовувати при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій, є недоцільним. Адже вичерпний перелік джерел доказів перешкоджає оперативному використанню в кримінальному провадженні новітніх досягнень науки й техніки і більш доцільно було б встановити в законі приблизний перелік джерел доказів поряд з детальною регламентацією тих вимог, яким вони повинні задовольняти [15, с. 294]. У будь якому разі, застосування спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації при проведенні НСРД вважається правомірним, якщо воно прямо передбачене або рекомендоване законом, іншими нормативними актами, або не суперечить закону за своєю сутністю. Необхідно лише визначити загальні принципи допустимості застосування таких засобів, до яких відносяться: законність, тобто наявність достатніх підстав й приводів для їх застосування, їх відповідність за характером й функціональними можливостями вимогам міжнародних правових актів; наукова обґрунтованість застосовуваних науково-технічних засобів й методів, достовірність отриманих результатів; об'єктивна доцільність проведення слідчих дій; економічність науково-технічних засобів; їх безпечність для життя і здоров'я громадян, відповідність морально-етичним вимогам.

Отже, зміст поняття «спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації» не визначається жодним законом, а трактується на підзаконному рівні, що не відповідає принципу правової визначеності, за яким обмеження основних прав людини і громадянина та втілення цих обмежень на практиці допустиме лише за умови забезпечення передбачуваності застосування правових норм, встановлених такими обмеженнями.

**Висновки і перспективи подальших досліджень.** Дослідження генезису правового регулювання використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації при проведенні негласних слідчих (розшукових) дій надало підстави констатувати, що правова база використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації при проведенні НСРД не повною мірою відповідає вимогам забезпечення прав і свобод людини, а саме не передбачено конкретний термін їх використання під час проведення НСРД, відсутня конкретизація суб'єктів-виконавців та злочинів відносно, яких під час кримінального провадження можуть використовуватися спеціальні технічні засоби негласного отримання інформації. Законодавчого врегулювання

потребує структурування як понятійного апарату, так і власне науково-технічних засобів, розроблення та впровадження тактико-технічних і нормативно-правових засад їх застосування в діяльності правоохоронних органів. Саме стандартизація термінології та класифікація засобів, які визначатимуть джерела доказів, на нашу думку, дозволить підвищити ефективність та оптимізацію використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації, дасть можливість нормативно регламентувати їх застосування у процесуальній діяльності правоохоронних органів.

### Reference:

1. Halahan V.I. (1992) Vykorystannya nastupnykh vidomostey pro pervynnyy etap roz'hlyadu [The investigator's use of information at the initial stage of the investigation] : avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk [Candidate's thesis]: 12.00.09 / K., 1992. 24 p. (In Ukrainian).
2. Kharaberyush I.F. (2013) Spetsial'na tekhnika v orhanakh vnutrishnikh sprav: Zahal'na chastyna [Special equipment in law enforcement agencies: General part]. : navchal'nyy posibnyk; DYUI MVS Ukrayiny [4-e vyd., pererob. i dop]. Donets'k: Donets'kyi yurydychnyy instytut MVS Ukrayiny, 2013. 284 . (In Ukrainian).
3. Landau I.L. (1987) Problemy tekhnicheskoye i protsessual'nyye ispol'zovaniya videozapisi na predvaritel'nom sledstviim [Problems technical and procedural use of video on the preliminary investigation]. Aktual'nyye voprosy ugovnogo prava i protsessa. Kaliningrad: Izd-vo KGU, 1987. P. 130-138. (In Russian).
4. Shynkarenko I.I. Problemy udoskonalennya pravovoho rehulyuvannya orhanizatsiyi sposterezheniya za osoboyu, mistsem ta rичechyu pid chas kryminal'noho provadzhennya [Problems of improving the legal regulation of the organization of surveillance of a person, place and thing during criminal proceedings]. Naukovyy visnyk Dnipropetrovs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav. 2017. №1. P.289-295 (In Ukrainian).
5. Spravochnoye rukovodstvo po ugovnomu sudoproizvodstvu [Reference Guide to Criminal Procedure] [http://polis.osce.org/library/f/3071/1897/OSCE-AUS-SPM-3071-RUSpravochnoye\\_rukovodstvo\\_po\\_ugovnomu\\_protsessu.pdf](http://polis.osce.org/library/f/3071/1897/OSCE-AUS-SPM-3071-RUSpravochnoye_rukovodstvo_po_ugovnomu_protsessu.pdf). (In Ukrainian).
6. Pravove rehulyuvannya spetsial'nykh (taynykh) nastupnykh diy u post-sovet-s'kykh stranakh: analitychnyy ohlyad [Legal regulation of special (secret) investigative actions in post-Soviet countries: an analytical review]. pidhotovka A. Banchuk. Bishkek: OON, 2014. 84 p. (In Russian)
7. Pro operativno-rozshukovu diyal'nist' [On operational and investigative activities]: Zakon Ukrayiny. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12>. (In Ukrainian).
8. Polozhennya pro poriyadok rozroblennya, vyhotovlennya, realizatsiyi ta prydbannya spetsial'nykh tekhnichnykh zasobiv dlya znyattya informatsiyi z kanaliv zv'yazku, inshykh zasobiv nehlasnoho otrymannya informatsiyi [Regulations on the procedure for development, manufacture, sale and purchase of special technical means for removing information from communication channels, other means of covert receipt of information]: zatverdzheno postanovoyu Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 27.10.01 r. № 1450 <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1450-2001-p>. (In Ukrainian).
9. Deyaki pytannya shchodo spetsial'nykh tekhnichnykh zasobiv dlya znyattya informatsiyi z kanaliv zv'yazku ta inshykh tekhnichnykh zasobiv nehlasnoho otrymannya informatsiyi [Some questions concerning special technical means for removing information from communication channels and other technical means of secretly receiving information]: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrayiny vid 22.09.2016 r. № 669. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/669-2016-p#n158>. (In Ukrainian).
10. Pro zatverdzhennya Zvodu vidomostey, shcho stanovlyat' derzhavnu tayemnytsyu [On approval of the Code of information constituting a state secret]: Nakaz Sluzhby bezpeky Ukrayiny vid 12 serpnia 2005 № 440. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0902-05>. (In Ukrainian).
11. Pro derzhavnyy kontrol' za mizhnarodnymi peredachamy tovariv viys'kovoho pryznachennya ta podviynoho vykorystannya [On state control over international transfers of military and dual-use goods]: Zakon Ukrayiny vid 20.02.2003 № 549-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/549-15> (data zvernennya 12.04.2020) (In Ukrainian).
12. Pro zatverdzhennya Poryadku zdiysnennya derzhavnoho kontrolyu za mizhnarodnymi peredachamy tovariv podviynoho vykorystannya [On approval of the Procedure for exercising state control over international transfers of dual-use goods]: Postanova KMU vid 28.01.2004 r. № 86. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/86-2004-p>. (data zvernennya 12.04.2020) (In Ukrainian).
13. Sluzhba Bezpeky: Perelik normativno-pravovykh aktiv Ukrayiny z pytan' litsenzuvannya [Security Service: List of regulations of Ukraine on licensing]. URL: <https://ssu.gov.ua/ua/pages/115> (data zvernennya 12.04.2020). (In Ukrainian)
14. Kvasyuk V. V. Teoretyko-pravova problematyka administrativnoyi vidpovidal'nosti za nezakonne zberihannya spetsial'nykh tekhnichnykh zasobiv nehlasnoho otrymannya informatsiyi [Theoretical and legal issues of administrative liability for illegal storage of special technical means of covert receipt of information]. Informatsiyina bezpeka lyudyny, suspil'stva, derzhavy. 2018. № 1 (23) P. 202 – 206. (In Ukrainian).

15.Bezrukov D.V. Vykorystannya operatyvno-tekhnichnykh zakhodiv ta nehlasnykh slidchykh (rozshukovykh) diy pidrozdilamy karnoho rozshuku dlya protydyi zlochynam proty vlasnosti [The use of operational and technical measures and covert investigative (search) actions by criminal investigation units to combat crimes against property]. Mytna sprava. 2013. № 4 . P.292-295. (In Ukrainian).

### **Генезис правового регулирования использования специальных технических средств негласного получения информации при проведении негласных следственных (розыскных) действий**

**Юрий Выходец**, e-mail: krim.process.oduvs@ukr.net

Одесский государственный университет внутренних дел, г. Одесса, Украина

**Аннотация.** Статья посвящена исследованию генезиса правового регулирования специальных технических средств негласного получения информации при проведении негласных следственных (розыскных) действий. Проведена оценка современного состояния правового регулирования и определение правовых проблем использования специальных технических средств негласного получения информации как средства информационно-познавательной деятельности правоохранительных органов Украины при проведении негласных следственных (розыскных) действий.

Обращено внимание, что стандартизация терминологии и классификация средств, которые будут определять источники доказательств, позволит повысить эффективность и оптимизацию использования специальных технических средств негласного получения информации, позволит нормативно регламентировать их применение в процессуальной деятельности правоохранительных органов.

**Ключевые слова:** генезис, оперативно-розыскные мероприятия, негласные следственные (розыскные) действия, специальные технические средства, негласное получение информации.